

Sygn. akt: I C 690/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Przybylska
Protokolant:	stażysta Sandra Conrad

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2023 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa W. W.

przeciwko (...) w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. oddała powództwo
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego 5000 (pięć tysięcy) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu odstępując od obciążenia powódki obowiązkiem zwrotu pozostałych kosztów

SSO Barbara Przybylska

I C 690/22

UZASADNIENIE

Powódka W. W. wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w całości w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego, który pozwana (...) w W. (dalej też jako pozwana albo Bank) wystawiła w dniu 2 października 2014 r., opatrzonego klauzulą wykonalności, podnosząc nieważność umowy w całości z uwagi na jej sprzeczność z ustawą prawo bankowe, naturą stosunku prawnego i zasadami współżycia społecznego..

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z 17 stycznia 2018r. oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu, stwierdzając brak podstaw do uznania zawartej umowy za nieważną w rozumieniu art. 58 § 1 i 2 k.c..

Na skutek apelacji powódki Sąd Apelacyjny w Katowicach uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny, nie przesądzając skuteczności zarzutów powódki co do abuzywności klauzul umownych i ich wpływu na ważność umowy, będącej podstawą tytułu wykonawczego, powołał się na podzielany przez sąd odwoławczy pogląd judykatury, który znalazł wyraz w uchwale Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z 7 maja 2021 r. – zasada prawna, III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56., a dotyczący m.in. skutków wyrażenia woli konsumenta w zakresie skorzystania z ochrony na podstawie art. 385¹ § 1 k.c. stanowiącego implementację art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków

w umowach konsumenckich. W tym kontekście skonkludował, że powództwo opozycyjne jest powództwem o ukształtowanie, w którym zakres współuczestnictwa określa stosunek materialnoprawny, co dotyczy także powództwa opozycyjnego kredytobiorcy (konsumenta) przeciwko kredytodawcy (przedsiębiorcy), którym dłużnik domaga się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości, a którego celem jest ukształtowanie sytuacji procesowej przez pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w zakresie wskazanym w pozwie. Prowadzi to do tego, że w sytuacji, gdy pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości (przekształcenia sytuacji procesowej) domaga się podmiot współtworzący wielopodmiotową stronę danego stosunku (art. 72 § 2 k.p.c.) zachodzi współuczestnictwo konieczne i jednolite z istoty spornego stosunku prawnego, gdy wyrok dotyczyć ma niepodzielnie wszystkich współuczestników (art. 73 § 2 k.p.c.). Tak jest w niniejszej sprawie, w której chodzi o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w całości z uwagi na definitywną bezskuteczność (nieważność) umowy kredytu ze względu na abuzywność określonych postanowień umownych, bez których w ocenie powódki umowa kredytu nie może wiązać stron. Ostatecznie Sąd Apelacyjny - wobec niezastosowania art. 195 kpc stwierdził nierozpoznanie istoty sprawy, co może nastąpić po zastosowaniu tego przepisu i ostatecznym ukształtowaniu strony powodowej. Nieusunięcie braku pełnej legitymacji procesowej w takim przypadku stanowi samodzielną przeszkodę do uwzględnienia powództwa, wynikającą z naruszenia prawa materialnego.

Sąd ustalił:

W dniu 14 kwietnia 2006r. powódka oraz jej mąż M. W. zawarli z (...) w W. umowę kredytu mieszkaniowego nr (...) spłacanego w ratach annuitetowych udzielonego w walucie wymienialnej (umowa k. 138). Pozwany zobowiązał się na warunkach określonych w umowie pozostawić do dyspozycji kredytobiorcy kredyt w wysokości 162 755,55 CHF na zakup domu mieszkalnego położonego w P., remont przedmiotowej nieruchomości oraz skredytowanie kosztów notarialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne. Z § 12 umowy wynika, że spłata kredytu następuje w ratach annuitetowych do dnia 15 marca 2029 r.

W związku z powstaniem zobowiązania przeterminowanego pozwany wypowiedział Umowę kredytu oraz postawił w stan wymagalności całość zobowiązania. Następnie w związku z nieuregulowaniem przez kredytobiorców należności w terminie wskazanym w wezwaniu do zapłaty, pozwany w dniu 2 października 2014r. wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny Nr (...) oraz zwrócił się do Sądu Rejonowego w Gliwicach o nadanie BTE klauzuli wykonalności. Postanowieniem z dnia 19 maja 2015r. wydanym w sprawie II Co 5687/14 nadano BTE klauzulę wykonalności. Po uzyskaniu tytułu wykonawczego wierzyciel skierował w dniu 11 września 2015r. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach M. G., który wszczął egzekucję w stosunku do nieruchomości.

W toku postępowania w trybie art. 195 kpc sąd zawiadomił M. W. – współkredytobiorcę o toczącym się postępowaniu i pouczył o możliwości przystąpienia do sprawy w charakterze powoda w terminie dwóch tygodni (postanowienie k. 1031, , dowód doręczenia k. 1054). W wyznaczonym terminie współkredytobiorca nie zgłosił przystąpienia do sprawy.

Sąd zważył:

Jak wskazał Sąd Apelacyjny – powództwo opozycyjne w niniejszej sprawie, odwołujące się do nieważności umowy należy do kategorii powództw o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego. Dodatkowo w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się również, że w odniesieniu do stosunków obligacyjnych, których źródłem jest umowa, legitymacja procesowa powiązana zostaje z reguły z wszystkimi podmiotami mającymi status stron tej umowy. Stanowisko takie można uznać za regułę w zakresie wielopodmiotowych stosunków obligacyjnych powstających ex contractu. Podkreślić należy, że w tej konkretnej sprawie skuteczność powództwa opozycyjnego uzależniona jest od ustalenia, czy umowa kredytu jest nieważna ex tunc, zaś ustalenie nieważności umowy uzależnione jest od tego, czy kredytobiorcy potwierdzą postanowienia abuzywne w niej zawarte, lub świadomi konsekwencji zażądają ochrony na podstawie art. 385# kc. Przesądza to o konieczności występowania po stronie powodowej, zmierzającej do ukształtowania stosunku prawnego wynikającego z wielopodmiotowej umowy kredytu obojga kredytobiorców jako współuczestników koniecznych w rozumieniu art. 72 § 2 k.p.c.

W sytuacji, gdy po stronie powodowej nie występują wszyscy współuczestnicy konieczni i nie nastąpiło – pomimo zastosowania art. 195kpc - usunięcie braku pełnej legitymacji procesowej zachodzi przeszkoda do uwzględnienia powództwa w jakimkolwiek zakresie.

Mając to na uwadze sąd oddalił powództwo.

W niniejszej sprawie powódka poniosła koszty w wysokości 2000zł (opłata od pozwu i opłata od apelacji), ponadto każda ze stron poniosła koszty zastępstwa procesowego za I i II instancję (po 10 817zł oraz 8 100zł). Powódka uległa w postępowaniu przed sądem I instancji, natomiast wywiedziona przez nią apelacja okazała się skuteczna. Uwzględniając przy tym fakt, że powodem ostatecznego oddalenia powództwa było nieprzystąpienie do sprawy drugiego kredytobiorcy, a zatem okoliczności, na którą powódka nie miała decydującego wpływu, sąd uznał, że pomimo oddalenia powództwa zachodzą podstawy z art. 102 kpc do jedynie częściowego obciążenia powódki kosztami procesu - do kwoty 5000zł.

Na marginesie wskazać wypada, że zgłoszenie przystąpienia do sprawy przez współkredytobiorcę po upływie ustawowego terminu z art. 195 kpc nie mogło odnieść skutku. W takim przypadku nie dochodzi do usunięcia braku pełnej legitymacji i sprawa podlega rozpoznaniu przy dotychczasowym ukształtowaniu stron postępowania. Przystąpienie zgłoszone po terminie podlega natomiast potraktowaniu jako sprawę wniesioną na nowo, co nie oznacza, że sprawa pierwotna nie podlega rozstrzygnięciu. Oddalenie powództwa z powodu braku pełnej legitymacji procesowej nie stanowi przeszkody do ponownego jego wytoczenia między stronami właściwie już ukształtowanymi (mającymi pełną legitymację procesową).